

**TÜM DOKTORA
ÖĞRENCİLERİNE
HEMEN YAŞANABİLİR
BİR ÜCRET VERİN**

Merve Çalışır ve Dr. Adil Denizli

Hacettepe Üniversitesi, Kimya Bölümü, Beytepe, Ankara

GEÇİM MALİYETİ KRİZİ, DOKTORA ÖĞRENCİLERİ VE KARIYERLERİNİN BAŞINDAKİ ARAŞTIRMACILAR İÇİN TEMEL BİR TEHDİT OLUŞTURMAKTADIR. BU KİŞİLERE UYGUN ŞEKİLDE ÜCRET VERİLMELİDİR.

Nature dergisinin doktora adayları ve lisansüstü öğrencilerle düzenli olarak gerçekleştirdiği periyodik anket, gelecek nesil akademik yeteneklerin mevcut durumunu değerlendirmek için yapılan rutin bir kontroldür. Bu yılki anket, araştırmacıların gelecek neslini işe alıp yetiştiren herkes için yüksek alarm zillerinin çalması gerektiğini göstermektedir. Bilimin geleceğini ve bundan doğan daha geniş ekonomik ve sosyal faydaları güvence altına almak için hükümetler ve finansman kurumlarının hızlı ve kararlı bir şekilde harekete geçmesini gerektirmektedir.

Dünya genelinden gönüllü olarak katılan 3.253 kişinin yaklaşık %85'i artan enflasyondan endişe duymaktadır. Katılımcıların dörtte üçü doktora öğrencisidir. Tüm katılımcıların %45'i, enflasyonun projelerini veya eğitimlerini tamamlama kararlarını "olumsuz etkileyeceğini" belirtmiştir. Ankette, serbest metin bölümüne yorum yapan bir yüksek lisans öğrencisi, "Araba tamiri için ödeme yapmayı veya marketten yiyecek almayı düşünmek zorunda kaldığımda bir araştırmacı olarak değer gördüğümü hissetmek zor oluyor" ifadesini kullanmıştır. Bu, anketimizde tek başına kalmış bir yorum değildir.

Maddi sıkıntılar bir geçiş ritüeli ya da geçici bir rahatsızlık değildir. Bugünün doktora ve yüksek lisans öğrencileri için varoluşsal bir tehdit olabilir. Eğer durum böyleyse, bu aynı zamanda araştırmacının kendisi için de bir varoluşsal tehdit anlamına gelir. Öğrenciler kendilerini geçindirmek için gerekli kaynaklara sahip değillerse, eğitimlerine ve gelişimlerine tam anlamıyla odaklanamazlar. Ayrıca bursları artan kira, gıda ve yakıt maliyetlerine ayak uyduramıyorsa, zaman içinde bu fark giderek büyüyecek ve araştırmacının en yetenekli bireyleri çekme yeteneği üzerinde yıkıcı sonuçlar doğuracaktır.

ÖĞRENCİ GREVLERİ

Bu sonuçlar hiçbir şekilde şaşırtıcı değildir. Öğrencileri ve kariyerlerinin başındaki araştırmacıları temsil eden kuruluşlar, yaşadıkları zorluklara dikkat çekmeye çalışmaktadır. Sonbaharda, New Hampshire'in Hanover kentindeki Dartmouth College'daki lisansüstü öğrenci grubu, süregelen protestolarının bir parçası olarak bir grev düzenlemiştir. Protestolar, garanti edilen bir yaşam ücreti ve akademik istih-

dam sözleşmelerinin sağladığı haklar ve sosyal yardımlar talep etmektedir. Grup ayrıca bir sendika kurmayı planlamakta ve Dartmouth'un bu sendikayı tanımamasını istemektedir.

Eylül ayında İrlanda'daki doktora öğrencileri, ülkedeki üniversiteler birliğiyle birlikte, doktora burslarında önemli bir artış talep eden bir kampanya çerçevesinde Dublin'de bir protesto düzenlemiştir. Ayrıca ücretli hastalık izni ve ebeveyn izni taleplerinde de bulunmaktadır.

Temmuz ayında Birleşik Krallık'taki lisansüstü öğrenciler de benzer şekilde protestolar düzenlemiş ve ülkenin en büyük kamu araştırma fon sağlayıcısı olan *UK Research and Innovation (UKRI)* kurumundan daha fazla finansal destek talep eden bir kampanya başlatmıştır.

O dönemde bir UKRI temsilcisi Nature dergisine, "Artan yaşam maliyetlerinin lisansüstü araştırmacıları etkilediğini kabul ediyoruz. Bu nedenle, sektördeki diğer kurumlarla aktif olarak daha fazla destek sağlayıp sağlayamayacağımız konusunda

görüşmeler yapıyoruz" açıklamasında bulunmuştur. Ajans, bu sözünü tutarak asgari doktora öğrencisi bursunu yıllık £17.668'e (20.400 ABD Doları) yükseltmiştir, bu da yıllık £2.000'in üzerinde bir artış anlamına gelmektedir. Ancak artırılmış bu miktar bile hâlâ £20.000'in altındadır. Oysa Birleşik Krallık'ta saatlik £10,90 olan "gerçek yaşam ücreti"yle çalışan tam zamanlı bir işçi yıllık £20.000 kazanabilmektedir.

Mezun öğrencilerin bursları, Amerika Birleşik Devletleri'nde de yaşam maliyetinin oldukça altında kalmaktadır ve enflasyon nedeniyle bu fark giderek büyümektedir. Mayıs ayında, Florida Üniversitesi'nde evrimsel biyoloji alanında dördüncü yılını tamamlayan doktora öğrencisi Michelle Gaynor ve Güney Carolina'daki Clemson Üniversitesi'nde beşinci yılını tamamlayan doktora öğrencisi Rhett Rautsaw tarafından yürütülen bir anket, bu durumu ortaya koymuştur. Küresel ölçekte, doktora programlarının yaşam ücreti ödeyen örnekleri çok azdır.

Finansal baskılar herkesi aynı derecede etkilememektedir. Ancak bu baskılar özellikle düşük gelirli ailelerden gelen bireyler, ailesinde üniversiteye giden ilk kişi olanlar ve geçmişte dezavantajlı ya da yeterince temsil edilmemiş gruplardan gelen kişiler için daha ağırdır. Oysa üniversiteler, bu bireyleri akademiye kazandırmak ve bünyelerinde tutmak için yoğun çaba harcamaktadır. Eğer bu öğrenciler araştırma programlarını tamamlayamazsa, akademik topluluğun kapsayıcılığı ve çeşitliliği artırma misyonu da tehlikeye girecektir.

Gaynor'un *Nature* dergisine belirttiği gibi: "Eğer programlar temel yaşam maliyetlerini karşılamıyorsa, kimi seçiyoruz? Finansal desteği olanları mı, yoksa dışardan burs alabilenleri mi?".

Üniversiteler, doktora adaylarına verdikleri desteği yeniden değerlendirmelidir. Örneğin, doktora öğrencilerini yerel yaşam ücreti kurallarına tabi çalışanlar olarak kabul edebilirler. Ancak bu her yerde mümkün olmayabilir. Yaşam ücreti sağlayamayan üniversiteler, doktora öğrencilerinin çalışmasını yasaklayan politikaları kaldırmayı düşünmelidir.

ÖĞRENCİLERİN MÜCADELESİ VE DEĞİŞİM İHTİYACI

Öğrenciler ve araştırmacılar için değişim talep etmek fiziksel ve duygusal olarak yıpratıcıdır. Oysa böyle olmamalıdır. Eylem yapılmasını sağlamak için organize protestolar ve mektup yazma kampanyaları düzenlemek gerekmemelidir. Burslar, yaşam ücreti sağlamalıdır ve enflasyonun maaşların değerini aşındırdığı kabul edilmelidir. Araştırma alanındaki sorunların çözümü her zaman daha fazla finansman sağlamak olmayabilir. Ancak bu, yalnızca dolar, euro, sterlin ya da yuan meselesi değildir. Burada asıl konu önceliklerdir. Üniversiteler, finansman ajansları ve hükümetler, bugünün doktora adayları ve yüksek lisans öğrencilerinin yarının baş araştırmacıları, ekip liderleri, akademisyenleri, sanayi çalışanları, kamu sektörü görevlileri ve sivil toplum kuruluşu liderleri olacağını bilmektedir.

Araştırma dünyasının, araştırmacıların eğitimlerini tamamlamasına ihtiyacı vardır ve bunun gerçekleşmesi için onların geçimlerini sağlayabilecekleri bir maddi desteğe sahip olmaları gerekmektedir.

